

Gadataidi inänite Pabodo nänö cadota ante yewæmongainta

Gadataidi inänite Pabodo, Waa quëwëedäni, angampa

¹ Botö Pabodobo inömo inte, Minitö acæminimpa, ante yewæmömopa. Mæmpo Wængongui incæ Itota Codito ingante, Nāni ömæmöe, angä nāni ömæmongacäimpa. Mæmpocä iñömö Itota Codito tönö guëa cædinque botö imote da godonga gotabopa. Inique botö dicæ waodänique änäni ëñente gotabogaa. Botö imote edæ dicæ waocanque da godongä gotabogaa. ² Minitö Gadatiabæ wayömö wacabo wayömö wacabo quëwëmini inte Codito ingante mini godongämæ pönencabo inömini inte edæ ëñencæminimpa, ante mönitö möni pönencabo tömämöni iümai ante apænemönipa.

³ Wængongui mönö Mæmpo tönö mönö Awënë Itota Codito godongämæ pönö waadete cæda ate minitö gänë pönente waa quëwencæminimpa, ämönipa. ⁴ Adocä mönö Mæmpo Wængongui iñömö, Minitö pedængui-pogaque wiwa cæte mini wæwëñömö edæ abæ tawænte ponte bai botö gämänö ponte quëwëedäni, angampa. Inique, Wængongui nänö angainö bai cæcæminimpa, ante cædinque mönö Awënë Itota Codito mönö imonte ö æncæte ante cægacäimpa. Mini wënæ wënæ cæpämö mongæncæboimpa, ante tömengä nämä wepæ pædæ godonte bai cædinque pönö ængä beyænque mönö wæætë quëwëmompä. ⁵ Edæ pedængui-poga iñönte miinguipoga bayonte edæ, Mänömai bacäimpa, ante në angaingä inongä inte mönö Mæmpo Wængongui iñömö

edæ cōwē ñäö apäite bai waēmö pōni emōnongä ingänö anguēnē. Mänōmai impa, ante botö, Amēē, ämopa.

Codito ingantedö ante watapæ ēñengäimpa

⁶ Mīnitö iñömö æbämē pōni cæmīni awædö. Mönö Codito waadete pönö cæcä beyænque mīnitö Wængonguī añecä pömīnitawo. Ñöwo guiquēnē nē añecä iñongante quīmæ panguīmæ gomīni. Wadāni, Quēwenguī taadö wadö inompa, ante tededāni ēñēnique mīnitö do Ao änewēmīni awædö. ⁷ Iñæmpa wadö incæ wīi quēwenguīnö inompa. Wæætē edæ, Mīnitö oda cæcæmīn-impā, ante cædinque wadāni pancadāniya, Codito ingantedö ante watapæ möni apænedö ante edæ, Idiquibæ bacäimpa, ante cædāni apa ēñewēmīni.

⁸ Mönitö Codito ingantedö ante watapæ apænemōni ēñēmīnitapa. Incæte mönitö adomōni incæ wadö ante apænemōni bai Wængonguī wæætē pönö piinte apænte angä wæquīmōnidö anguēnē. Ayæ adobai Wængonguī anquedo incæ öönädē owodique wææ pöninque wadö ante apænecä bai Wængonguī tömengä ingante wæætē godö piinte apænte angä wæquingänö anguēnē. ⁹ Edæ doyedē möni äninö bai botö ñöwo wæætē adodö ante ämopa. Codito ingantedö ante watapæ apænemōni ēñēn-ique mīnitö Ao ämīnitawo. İninqe mäninö ante æcämenque pönēnāmai inte wadö ante apænecä ēñēnique Wængonguī tömengä ingante wæætē godö piinte apænte angä wæquingänö anguēnē.

¹⁰ Botö dicæ, Mīnitö waomīnique botö imote Ao ancæmīnimpā, ante apænebogaa. Wængonguinque, Ao ancæcäimpā, ante apænebo aedāni. Ayæ, Waomīnique tocæmīnimpā, ante dicæ cæbogaa. Waomīnique tocæmīnimpā, ante cæbo inte bai edæ Codito ingante nē cædömo ināmai incædömoimpā.

Pabodo Wængonguinque da godongä gotabopa, angampa

¹¹ Botö tönĩñamĩni ěñeedäni. Codito ingantedö ante watapæ botö apænedö iñömö edæ wii waodänique nãni mã pönengainö impa, ante ämo ěñeedäni. ¹² Mäninö ante waocanque dicæ pönö apæ necä ěñente æntabogaa. Waocanque dicæ odömonte apæ necä ěñëninque apænetabogaa. Wæætë Itota Codito edonque odömonte apæ necä ěñëninque botö nē ämo inte adodö ante apænebopa.

¹³ Oodeobo inömö inte botö iñömö edæ möni oodeocabo pönengainö ante wëenëñedë mäniinonque ante ěñëninque quëwengaboï aedäni. Botö mäniñedë edæ Codito ingante nãni godongämæ pönencabo inänite wido cæcæte ante cædinque ancaa togænte edæ nanguï pönĩ pämo wægadänimpa, ante do ěñëmĩnipa. ¹⁴ Ayæ botö tönö guëa pægainãni incæ nanguï inãni guiquënë möni oodeocabo möni ěñengainö ante wædænque ěñente cæyönãni botö iñömö godömenque nanguï pönĩ ěñente cægaboimpa. Edæ mönitö mæmæidi nãni odömonte angainö ante botö, Mönö Ao ante adodö ěñente cæte quëwengäimpa, ante nanguï cæbo ingaboimpa.

¹⁵ Incæte botö badä cæncadë ongöñömote Wængongui, Botö beyæ cæcæbiimpa, äninque edæ mäniñedë botö ïmote apænte ængaingä inte ñöwo botö ïmote pönö waadedinque añecantapa. Ayæ ñöwo pönĩ tömengä nämä nänö pönënö ante cæte todinque edæ, ¹⁶ botö ïmote pönö angantapa. Bitö oodeoidi inämaï inãni inänite apænebi ěñëninque tömënãni botö Wengä ingante edonque ate bai ëwocacädänimpa, ante täno botö ïmote edonque odömongä adinque botö tömengä Wengä ingante do ëwocabo inte apænebo ěñënänitapa. Ìninqe botö waocä ingante, Æbänö cæquïmoo, ante edæ änãmaï intabopa. ¹⁷ Botö ïmote da godongä ate botö Codito täno nänö nē da godongainãni inänite apæ necæte ante Eedotadëë iñömö

æidāmaï intabopa. Wæætë edæ wadæ godinque botö wayömö Adabiabæ do godinque ayæ ate Daāmaco iñömö ocæ ãmænte gotabopa.

¹⁸ Ayæ wadepo mēnepoga go adodepoque iinque go ate botö Pegodo weca mä ēñacæte ante Eedotadēë æidinque mēa Wængonguï itædë tömengä weca quēwentabopa.

¹⁹ Ayæ wadāni Itota nänö nē da godongaināni iñönānite botö adocanque ingante mönö Awēnē Itota biwī Tantiago ingante adinque wadāni inānite adāmaï intabopa.

²⁰ Mänömainö ante botö Wængonguï ayongä babæ änāmaï inte nāwangä ante yewæmömo aedāni.

²¹ Mänii gote ēñate ate botö Tidiabæ godinque godömenque Tiditiabæ gotabopa. ²² İninque Oodeabæ quēwente Codito ingante nāni godongāmæ pönencabo mönö Codito nempo nē quēwēnāni iñömö botö awinca cöwē adāmaï ināni inte önöwēnenque pönengadānimpa.

²³ Tömēnāni iñömö iimainö ante önömoncaque ēñengadānimpa. “Wēēnēñedē mönö imonte nē togænte pangaingä iñömö mönö pönente quēwenguine ante, Mänine ante wido cæcæimpa, angantawo. Nöwo guiquēnē tömengä, Wido cæquine, ante nänö angaine incæ adode ante edæ watapæ apænecä ēñēnānipa,” ante tededāni ēñengadānimpa. ²⁴ İninque, Pabodo ñöwo waa cæcampa, ante adinque tömēnāni Wængonguï ingante apænedinque, Bitö waēmö pönī emönömi inte nē waa cæbi imipa, ante watapæ apænegadānimpa.

2

Itota nänö nē da godongaināni Pabodo ingante Ao änāni

¹ Ayæ mänii pö godinque iincayæ ate catodote wadepo go ate botö Bedēnabee tönö Eedotadēë iñömö adodö æidinque Tito ingante mäömöna gocantapa. ² Wængonguï do botö imote apænete bai edonque odömongä adinque

botö Eedotadëë iñömö æidinqe iïmaï ante apænetabopa. Botö iñömö oodeoidi inämaï inäni weca godinqe, Codito ingantedö ante cöwë watapæ apænebopa, ante botö ñænænänique inänite awëmö apænebo ëñënänitapa. Mänömaï cædinque botö, Æbänö cæboï, ante adodö adodö ante apænebo ëñëninque tömënäni piïnämaï incædänimpa, ante cætabopa.

³ Ayæ, Botö tönö guëa pöningä Tito ingante adinqe pancadäniya, Ìngä iñömö Guidiego inongä iñongante ämini ëö togæncædänimpa, ante piïnte änäni incæte nê änäni guiquënë, Ëö togæedäni, ante änämaï inänitapa. ⁴ Ëö togængæimpa, ante nê piïnte änäni näni wææ angainö ante mönitö iñömö Codito Itota gä pe æmpote æængä beyænque abæ tawænte ee gote bai quëwëmönipa. Mänömaï iñömonte pancadäniya, Æbänö quëwënäni, ante edæ awëmö acæte ante cædinque edæ, Mönö caipæ imompa, ante bai babæ cædinque mönitö weca pönäni wætamönipa. Ayæ edæ mönitö tömënäni näni wææ änö beyænque nê cæte quëwëmöni bacæmönimpa, ante cædinque tömënäni godömenque, Cædäni cæedäni, ante wææ änewënäni wætamönipa. ⁵ Incæte edæ, Mönö Codito ingantedö ante watapæ möni apænedö näwangä ante impa, ante mïnitö oda cædämaï incæmïnimpa, ante wææ cædinque mönitö wantæ iñö incæ nê wææ änewënäni inänite ëñente cædämaï intamönipa.

⁶ Ñænænäni inänipa, ante wadäni näni nê waa adönäni iñömö æbämë ëmönänii, ante botö iñömö edæ wædämaï imopa. Edæ Wængonguï incæ waocä ingante apænte acæte ante cædinque adämaï ingampa. Mïmönoque acampa. Ìninque botö idæwaa apænebo ate iïnäni incæ ædö cæte godömenque apænequinäni. ⁷ Ìñæmpa iïnäni incæ edæ do ëñënänitapa. Pegodo ingante mönö Awënë incæ pönö angä ate tömengä oodeoidi inänite mönö

Awënë ingantedö ante në watapæ apænece ingampa. Botö imote adobaï mönö Awënë incæ pönö angä ate botö wæetë oodeoidi inämaï inäni inänite në apænebo imopa. Inique botö mänömainö ante apænebo ate në änäni inömö, Pegodo cæcä baï Pabodo adobaï cæcampa, ante do enänitapa. ⁸ Pegodo oodeoidi weca gote cæyongante Wængongui tömengä tönö godongämæ cæcä baï botö guiquënë oodeoidi inämaï inäni weca edæ gote cæyömote adocä incæ botö tönö adobaï edæ godongämæ cæcampa, ante do enänitapa.

⁹ Tantiago, Pegodo, Wäo inömö në tæi emönäni inänipa, ante adinque wadäni, Gönöniwæ onguitanca baï inänipa, ante apænedänipa. Inique botö apænebo enäninque mäninäni, Onguitancaidi, näni änäni inömö edæ, Pabodo ingante Wængongui mänömaï pönö waadete cæcampa, ante adinque botö imote ayæ Bedenabee ingante, Mönitö töninämäna iminapa, ante tömëmæ inö pædæ pompote bæi ongompodänitapa. Ayæ, Mönitö oodeoidi weca gote apæneyömöni minitö wæetë oodeoidi inämaï inäni weca gote apænece minimpa, ante godongämæ Ao änänitapa. ¹⁰ Ayæ, Minitö në ömaadäni inte wädäni inänite ante cöwë pönëninque waa cæcæ minimpa, änäninque mäninque ante wææ änänitapa. Mäninö näni äninö incæ botö cöwë pönëninque edæ nanguï cæinente wæbo intabopa.

Pegodo ingante Pabodo angä wæcampa

¹¹ Ayæ Pegodo Antioquiya inömö pöninque wii nö cæcä adinque botö tömengä awinca waa adinque, Bitö pante wæquinque wænæ wænæ cæbi imipa, ämo wæcantapa. ¹² İmaï edæ Pegodo cæcä inongäimpa. Tæcæ Antioquiya pöninque tömengä oodeoidi inämaï inäni weca wæetë wæetë pö guii pö guii ongöninque godongämæ cænongäimpa. Incæte Tantiago nänö da pönöninäni

pönäni ate Pegodo iñömö edæ, Mönö ëö togængæimpa, ante nē äñönäni pīināni wæcæ wæ, ante guññenongä inte edæ oodeoidi inämaï inäni weca ñowo cænāmaï inte edæ gomonga gote cænongäimpa. ¹³ Mänömaï wadonque cædingä inte ñowo wadonque cæyongante tömengä tönö oodeoidi tömänäni wadonque cædinäni inte edæ ñowo wæætë wadonque cædänipa, ante adinque Bedënabee incæ oda cæte wapiticæ cæcantapa.

¹⁴ Ìninqe edæ Codito ingantedö ante watapæ mönö ëñenö nö pönī ī incæte tömēnāni nö cædāmaï inte wapiticæ cædänipa, ante adinque botö tömänäni ayönäni edæ Pegodo ingante iïmaï ante ämo wæcantapa. “Bitö iñömö oodeobi inömi inte edæ oodeo inämaï inäni bai ñimpo cæte quëwëninque edæ wīi oodeoidi nāni wææ angainö ante ëñente quëwëmipa. Incæte bitö, Oodeo inämaï inäni incæ oodeoidi nāni wææ angainö ante ëñente quëwencædänimpa, ante quïmæ wææ änewëmii,” ämo wæcantapa.

Mönö pönëñö beyænque mönö tömämö quëwëmompä

¹⁵ Oodeoidi inämaï inäni nāni ëñenāmaï quëwencabo bai inämaï imöni inte mönitö iñömö edæ oodeomöni nē ëñagaimöni imönipa. ¹⁶ Incæte edæ iïmaï ante do ëñëmönipa. Iïmaï cæedäni, ante Möitee wodi nänö wææ angainö ante ëñente cæcä beyænque waocä dicæ Wængonguï ayongä edæ nö cæcä baqingää. Wæætë Itota Codito ingante wede nänö pönëñö beyænque waocä nö cæcä bacampa, ante mönitö do ëñëmönipa. Ìninqe, Waocä æcämenque incæ mäninö Möitee wodi nänö wææ angainö ante tömengä nänö ëñente cædö beyænque edæ nö cæcä badāmaï incæcäimpa, ante do ëñëmöni inte mönitö adobai, Ædö cæte mäninö beyænque nö cæmöni baquimöni, ante ëñëmönipa. Wæætë, Codito ingante

möni wede pönëno beyænque nö cæmöni bacæte ante mönitö adobaï tömengä ingante wede pönëmönipa.

¹⁷ Ìninqe mönitö oodeoidi ìmöni ìñömö, Mönö Codito nempo quëwëninque Wængonguï ayongä mönö nö cæmö bacæimpa, ante cæmönipa. Mänömainö ante cædinqe mönitö në wënæ wënæ cæmöni inte wæmöni incæte dicæ Codito angä beyæ wënæ wënæ cætamöniyaa.

¹⁸ Mäninö Möitee wodi nänö wææ angainö ante ëñente cæte quëwengäimpa, ante botö pönengainö ante do wido cægaboimpa. Mänömainö ante botö pönengainö ante në wido cægaimo inte botö ædö cæte wæætë adodö ænte baï cædinqe, Mäninö ante ëñente mönö quëwengäimpa, ante anguïmoo. Mänömainö ante ämo inte baï botö Wængonguï nänö wææ angainö ante edæ në ëñenämai ìmo bacædömoimpa. ¹⁹ Edæ, Wængonguï nänö wææ angainö ante ædö cæte tömänö ante ëñente cæquïmoo, ante botö wædö beyænque në wæwocaimo bagaboimpa. Ìninqe botö në wæwocagaimo ìnomo inte mänine ante ëñente cæcæte ante quïnante wæquïmoo. Wæætë edæ Wængonguï beyænque ante botö quëwenguinque ìmopa.

²⁰ Mönö Codito ingante awäa timpodäni wæñongante botö tömengä tönö godongämæ wænte baï bagaboimpa. Ìninqe botö baonga ëñate quëwëmo incæte botö wii tömëmo quëwenguïmämo ëwocate quëwëmopa. Wæætë Codito nänö quëwenguïmämo ëwocate quëwëmopa. Ìninqe adocä Codito Wængonguï Wengä botö ìmote waadete pönëninque nämä tömengä wepæ ante, Wængonguï qui, ante botö beyæ pædæ godongä adinqe botö baö ëñate quëwëninque tömengä ingante wede pönëninque quëwëmopa. ²¹ Ìninqe, ìimai cæedäni, ante Möitee wodi nänö wææ angainö ante ëñente cædinqe mänömainö cæmö beyænque ñä mënongate nö entawëmö bamö baï mönö Codito önonque pöní wæncægacäimpa.

Mänömaï beyæ Wængongui nänö pönö waadete cægainö ante botö Ao ante ö æninque cöwé wido cædämaï imopa.

3

Mönö pönönö beyænque mönö quëwengæimpa, ante

¹ Gadataidi önonque pönï mïni cæcabo inömïni inte ëñeedäni. Æcänö wadö ante apænecä ëñëninque mïnitö dowænte bai önonque tedewëminipa. Ìñæmpa botö doyedë, Itota ingante æbänö awäa timpodäni wængacäi, ante botö edonque pönï odömonte apænebo ëñëninque mïnitö önöwënenque ante bai do pönëmïnitapa.

² Adodeque ämo ate apænemïni ëñëmoedäni. Mïnitö Wængongui Önöwoca ingante æbänö cæte æmïnii. Möitee wodi wææ nänö angainö ante ëñente mïni cædö beyæ mïnitö tömengä ingante æmïnitawogaa. Wæätë edæ mönitö apænemöni ëñëninque wede pönëmïni inte æmïnitawo.

³ Ìñæmpa mïmö ömædë imïni inte ëñënämaï incædö. Mïnitö wëenënedë mä pönï pönëninque Wængongui Önöwoca tönö në cægaimïni inte ñöwo wæätë edæ ömæwocamïni inte bai edæ baonga ëñadinque nämanque cædinque iinque cæmïnii. ⁴ Wængongui nanguï pönï pönö cæcä caate wædinque mïnitö önonque beyæ caate wæmïnitawo. Tömengä dicæ önonquedö ante cæcæte ante pönö cæcä wæmïniyaa. ⁵ Wængongui tömengä Önöwoca ingante da pönöninque mïnitö weca bamönengæ pönï cæcampa. Quïnante mänömaï cæcää. Edæ, Möitee wodi nänö wææ angainö ante ëñente mïni cædö beyæ ante dicæ cæcä. Wæätë mönitö apænemöni mïni ëñente pönönö beyæ Wængongui tömengä Önöwoca ingante da pönöninque mïnitö weca bamönengæ pönï pönö cæcä æminipa.

⁶ Wængonguī apæ necā ēñēnīnque Abadäo wodi, Nöingā ante apæ necampa, ante wede pönengacäimpa. İnīnque tömengā wede nänö pönēnö beyænque Wængonguī, Botö ayömo Abadäo iñömö nē nō cæte quēwēnongā ingampa, angacäimpa, ante yewæmongatimpa. ⁷ Mänömaīnö ante adīnque mīnitö iīmaī ante ēñēedāni. Mönö nē wede pönēmö iñömö Abadäo wodi pæīmö bai adomö imompa, ante ēñente pönēedāni. ⁸ Wængonguī, Oodeoidi ināmaī ināni incæ wede nāni pönēnö beyænque botö ayömo edæ nē nō cæte quēwēnāni bacædānimpa, ante badoncæcäimpa, ante dodāni edonque adīnque Wængonguī beyæ yewæmongadānimpa. Ayæ Abadäo wodi ingante apænedīnque tömengā, “Botö bitö imite pönö waa pönī cæbo æmi inīnque bitö beyænque wadāni nāni cabo wadāni nāni cabo tömancabodāniya edæ watapæ quēwenguīnānidö anguēnē,” ante apænegacäimpa. Mänömaī impa, ante yewæmönīnque dodāni wēēnēñedē pönī Wængonguī waa pönī nänö cæquīnö ante yewæmongadānimpa. ⁹ Abadäo wodi cöwē ædæmö cæte pönengaingā iñongante Wængonguī pönö waa pönī cægacäimpa. Mönö nē wede pönēmö iñömönte tömengā adobai pönö waa pönī cæcā ænīnque mönö iñömö edæ Abadäo wodi tönö godongämæ watapæ quēwēmö imönö anguēnē.

¹⁰ Wæætē edæ, “Wææ ante botö yewæmongainta adīnque æcänö tömänö ante dicæ cæcää tömengā iñömö Wængonguī pīinte angā wæwocaingā ingänö anguēnē,” ante Möitee wodi incæ do yewæmongacäimpa. İnīnque Wængonguī edæ nänö wææ angainö ante waodāni, Botö ēñente cædö beyænque quēwencæboimpa, ante nē änewēnāni incæ wīī eyepæ ēñente cædāni inönāni inte tömēnāni tömänāni inānite Wængonguī

püinte angä wæwocainäni inänidö anguënë. ¹¹ Ayæ wacä Wængongui beyæ yewæmöninque, “Në nö cæte quëwëngä incæ tömengä nänö wede pönënö beyænque quëwencæcäimpa,” angacäimpa. Ìninqe iïmaï ante mönö edonque ëñengäimpa. Möitee wodi nänö wææ angainö ante ëñente cæte beyænque waocä dicæ Wængongui ayongä në nö cæcä badinque quëwenguingä. ¹² Wængongui nänö wææ angainö ante ëñente quëwengäimpa, ante në cædönäni iñömö tömënanäni dicæ nani wede pönënö beyæ quëwënaniyaa. Wæætë, “Mäninö ante në ëñente cæcä iñömö tömengä nänö ëñente cædö beyænque quëwencæcäimpa,” ante Möitee wodi nänö yewæmonte angainö bai impa.

¹³ Ayæ adobai, “Æcänö ingante awäa wodoncædäni a ongöna tömengä ingante Wængongui püingä wæwocaingä ingänö anguënë,” ante Möitee wodi yewæmongacäimpa. Ìninqe Wængongui nänö wææ angainö ante wii eyepæ ëñente cæmö beyæ mönö wæwocaimö inte wæyömonte mönö Codito iñömö, Abæ tawænte gote bai quëwencæminimpa, ante cædinque mönö beyæ wæætë wæwocaingä badinque edæ awäa wæninqe a ongongacäimpa. ¹⁴ Abadäö wodi ingante Wængongui waa pöni pönö cægacäimpa. Ayæ, minitö oodeoidi inämaï iñöminite Itota Codito pönö cæcä beyænque Abadäö tönö godongämæ watapæ quëwencæminimpa, ante Wængongui adobai pönö waa cæcampa. Mänömaï bacäimpa, ante cædinque Codito tömämö imonte, Minitö wede pönëninque botö Önöwoca ingante ænte ëwocacæminimpa, ante cædinque mönö imonte æncæte ante nämä wepæ godonte ængä beyænque quëwëmompä.

Wængongui täno, Cæquïmo, aninque ayæ ate wææ angacäimpa

¹⁵ Botö tönĩñamĩni ěñěedāni. Botö, Waomö mönö cæi bai Wængongui mönö beyæ wodo adobai cæcampa, ante odömoncæte ante iĩmai ante yewæmomo aedāni. Waoda, Möna guěa cæcaya ĩmönapa, ante Ao āna ate adocanque inte ædö cæte wadö ante cæquěnengāā. Ayæ, Mönö godömenque cæcæimpa, ante waocā adocanque inte ædö cæte edæ ante cæquěnengāā. Nöwo edæ āmo ěñěedāni. Wængongui, Mönö godongämæ cæcabo bacæimpa, ante botö pönö cæcæboimpa, angā ěñěenique mönö Ao ante cæquěněnö ĩñömö edæ wodo adobai impa. ¹⁶ Mæmæ Abadäö wodi ingante apænedinque Wængongui, Bitö Pæingā ingante botö cöwě pönö waa cæcæboimpa, angacäimpa. Mänömai āninqe tōmengā Abadäö wodi ingante, “Bitö pæināni,” ante ānāmai ingacäimpa. Wæætě, “Bitö Pæingā ingante pönö cæcæboimpa,” āninqe Abadäö wodi Pæingā adocanque Codito ingante ante pöněninqe angacäimpa.

¹⁷ Mänömainö ante apænedinque botö iĩmainö ante odömoncæte ante apænetabopa. Abadäö wodi ingante Wængongui, Botö pönö cæbo ate mĩnitö Ao āmĩni ĩninqe mönö godongämæ waa cæcæimpa, ante wěěěñěedě cægacäimpa. Ayæ wantæpiyæ coatodo tiento toděinta wadepo go ate Möitee wodi ingante apænedinque adocā, ĩĩmai cæedāni, ante pönö wææ ānongäimpa. ĩninqe Wængongui wantæpiyæ ate wææ āninqe do nānö angāine ante wěä godönāmai ingacäimpa. Edæ, Cöwě pönö cæcæboimpa, ante doyedě ně angaingā inte tōmengā nōwo wææ āninqe mānĩne ante dicæ wěä godongantawogaa. ¹⁸ Möitee wodi nānö wææ angāinö ěñěente cæmö beyænque mönö ænguěenencoo do æmö bai Wængongui, Cöwě pönö cæcæboimpa, ante önonque ancægacäimpa. Incæte Wængongui pönö waadete cædinque mæmæ Abadäö wodi ingante apænedinque, Cöwě

pönömo æncæminimpa, ante nänö angainö bai cædinque do cægacäimpa.

¹⁹ Ìninque, Cöwë pönömo æedäni, ante në angaingä inte Wængonguï quïnante ñöwo wæætë, Ìimai cæedäni, ante wææ angacäi. Ìñæmpa tömengä, Minitö botö änö ante ëñënämaï cædinque wënæ wënæ mini cædinö edonque bacäimpa, ante odömoncæte ante wææ angacäimpa. Mänömaï cædinque tömengä, Abadäö wodi Pæingä botö në angaingä incæ tömengä nänö ponganca minitö ëñente cædinque quëwencæminimpa, ante wææ angacäimpa. Mäniine nänö wææ angaine ëñente cæcædänimpa, ante Wængonguï tömengä anquedoidi ìnänite da pönongä pöninque tömënäni Möitee wodi ingante mämö odömönäni agacäimpa. Tömengä ìñömö tæcæguedë ongonte bai në anguingä badinque Wængonguï nänö angaine ante idægoidi ìnänite wæætë angä ëñengadänimpa. ²⁰ Ñöwo apænebo ëñëedäni. Adocanque eyepæ cæcä adinque tömengä beyæ ancæte ante wacä tæcæguedë ongönämaï ìmaingampa. Wængonguï ìñömö, Cöwë pönö cæcæboimpa, në angaingä inte adocanque incæ eyepæ cædongä ingampa.

Ìimai cæedäni, ante quïnante angacäi, ante

²¹ Ìninque Wængonguï, Cöwë pönö cæcæboimpa, ante në angaingä inte wantæpiyæ ate, Ìimai cæedäni, ante wææ äninque tömengä doyedë nänö angaine dicæ wëä godongantawogaa. Edæ tömengä mönö ìmonte apænedinque, Botö wææ angainö beyæ quëwencæminimpa, ante mäniine pönongä ænte quëwëmö bai mäniine beyænque edæ në nö quëwëmö bacædömöimpa. Wæætë edæ wii mänömaï impa. Wængonguï, Cöwë pönö cæcæboimpa, angä ëñëninque mönö quëwenguinque edæ në nö cæmö bamompa. ²² Ìninque Wængonguï, Cöwë pönömo

æncædänimpa, ante nē angaingä inte iïmaï ante cæ-campa. Botö angaincoo ante Itota Codito ingante nē pönënanï inänite da pönömo ate tömënanï wede nänï pönënö beyænque ænte ëwocacædänimpa, ante iïmaï cæcampa. Tömengä mönö inguipoga tömäo quëwëmö mönö wënæ wënæ cædimämo adinque mönö imonte pönö tee mönete bai cæcä ongömompä. Mänömaï pönö cæcä ongongaimö iñömonte Wængongui mönö wede pönencabo adomonque iñömonte tömengä nänö angaincoo ante pönongä ænte ëwocamompä. Wængongui, Mänömaï cæbopa, ante apænecä ëñëninque yewæmongadänimpa.

²³ Doyedë iñömö mönö, Möitee wodi nänö wææ angainö tömänö ante mönö ædö cæte eyepæ cæquiï, ante tee mönete bai wægamöimpa. Edæ Itota Codito mönö nē wede pönënogä edonque pönï nänö ponte a ongonganca mönö tee mönete bai wægamöimpa. ²⁴ İninque, Minitö Codito ingante wede pönëninque nē nö cæmïni bacæmïn-impä, ante cædinque Wængongui Codito gämænö töö æmænte bai cædinque wææ angacäimpä. Mänömaï i İninque tömengä nänö wææ angainö beyænque mönö wapiticæ godämaï inte Codito gämænö pongamöimpa. ²⁵ Ayæ ñöwo iñömö, Mönö nē wede pönënogä do pongäimpä, ante adinque Wængongui ñöwo wæætë wææ änämaï ingampa.

²⁶ Minitö Itota Codito ingante wede pönëmïni inte tömämïni Wængongui wëñæmïni imïnïpa. ²⁷ Edæ tömämïni mönö Codito tönö godongämæ guiite bai æpænë guidinque tömengä nänö ëwocadö adodö ëwocadinque tömengä nempo quëwëmïnïpa. ²⁸ Tömengä nempo adocabomö inömö inte mönö adocanque ingantedö ante apænëdinque, Oodeocä ingampa, ante änämaï ingæimpä. Ayæ wacä ingantedö ante adobai, Guidiego ingampa, ante änämaï ingæimpä. Ayæ,

Wacä nänö nē ö æningä inte awënë beyænque cæte nē quëwengä ingampa, ante mönō änāmaï ingæïmpa. Wacä ingantedō ante, Abæ tawænte gocä ingampa, ante mönō änāmaï ingæïmpa. Ayæ adocanque ingantedō ante, Onguiñængä ingampa, ante mönō änāmaï inte wacä ingantedō ante adobaï edæ, Onquiyængä ingampa, ante änāmaï ingæïmpa. Ìñæmpa Codito Itota nempo quëwëninque adocabomō ìmōmpa. ²⁹ Ayæ mīnitō ìñömō Codito nempo quëwëmīni inte mæmæ Abadäo wodi pæimīni baï ìmīnīpa. Ìnīnque Wængonguï nänö, Cöwë pönōmo æncæmīnīmpa, ante nänö angaincoo ante mīnitō nē ænguimīni ìmīnīpa.

4

¹ Mäninö ante yewämöninque botō, Waodäni æbänö cædänii, ante odömöninque ìmaï ante apæncæte ante yewämömopa. Wæmpocä wængä ate tömengä wengä ìñömō wæmpocä nänö ëadincoo nē ænguingä ingampa. Ìnīnque wæmpocä ayæ mīingä quëwengäñedë mänincoo tömancoo do ænte baï tömengä wengä nē ëacä ingampa. Incæte tömengä wengä tömancoo nē ëacä incæ edæ tömengä wëñængäñedë guiquënë wæmpocä beyænque cæte nē quëwengä baï ìnongä ingampa. ² Ìnīnque wæmpocä do änīnque, Ìiönæ iinque bayonte botō wengä do picængä badinque nämä nē angä bacæcäïmpa, ante nänö angaiönæ iinque baganca nē aadäni inänite wæmpocä angä ëñëninque tömënanī wæætë wëñængä ingante wææ aadänīpa. Ayæ, Wëñængä nänö manguincoo ante æbänö cæquiï, ante nē aadänīnque änänī ëñente wëñængä incæ cæcampa.

³ Mönō ìñömō doyedë mäningä wëñængä baï adobaï picæmō ināmaï mönō ingaiñedë inguipogaque nänī wææ angaiñonque ante ëñente cægamöïmpa. Wacä

beyænque cæte nē quēwengā bai mōnō adobaī ingui-pogaque nāni wææ angaiŋonque ante ēñencæte ante cædinque māninō beyænque cæte nē quēwēmō bai inte wægāmōimpa.

⁴ Incæte Mæmpo Wængonguī iñōmō, liñnæ da pōnōmo poncæcāimpa, ante doyedē nānō angaiñnæ iinque bay-onte tōmengā Wengā ingante da pōnongā pongacāimpa. Iingā Wēñængā ingante onquiyængā mangā ēñadinque tōmengā Wængonguī nānō wææ angaiñō ante nē ēñente cæquēnengā nānō baquinque pægacāimpa. ⁵ Iinque mōnō Mōitee wodi nānō wææ angaiñō beyæ tee mōnete bai wøyōmonte adocā Wængonguī Wengā incæ, Minitō abæ tawænte bai picæmīni badinque nāwā wēmīni bate quēwencæmīnimpa, ante mōnō imonte ængā beyænque mōnō abæ tawænte bai quēwēmompa. ⁶ Mæmpo Wængonguī iñōmō, Minitō nāwā wēmīni imīni beyæ, ante tōmengā Wengā Ōnōwoca ingante mōnonga da pōnongantapa. Iinque tōmengā Ōnōwoca iñōmō, “Mæmpo, botō Wæmpo,” ante nē apænecā inongā inte mōnō mimōnē owodique adodō ante mōnō beyæ apænecampa. ⁷ Iinque bitō iñōmō bitō imite nē wææ angaingā beyænque idæwaa cæte quēwengāimi inte ñōwo abæ tawænte bai æmæwo pædīmi inte nāwā wēmi inōmi imipa. Ayæ nāwā wēmi iñōmite Wængonguī pōnō cæcā ate bitō tōmengā nānō ēgaincoo ante nē ænguīmi babipa.

Nē pōnēmīni æbāmē cæte quēwēmīni, ante wæcampa

⁸ Wængonguīidi ināmaī iñōnānite wadāni iñōmō, Wængonguīidi inānīpa, ante babæ apænedānīpa. Minitō wēēñēñedē Wængonguī ingante mīni adāmaī iñedē, Wængonguīidi, ante tōmēnāni babæ ante nāni nē ānōnāni beyænque cæte nē quēwēmīni inte ñæ cæyænte bai wægāmīnimpa. ⁹ Nōwo iñōmō mīnitō Wængonguī

ingante ate bai në pönëmini imini inte ædö cæte wapiticæ ante ëñëminii. Æ wadö ante godömenque ämo. Wængongui incæ minitö iminite do ate pönengaingä ingä incæte minitö ædö cæte inguipogaque quëwëñäni näni önonquedö ante wææ angainö ante ëñente quëwëminii. Ìñæmpa, Mänine näni wææ angainö ante wæætë ëñengäimpa, äninque mini ñä cæpote wæquinque ämini awædö. ¹⁰ Edæ Wængongui änämaï ïñongante minitö mä pönëninque, Wængongui beyæ, ante mönö iïönæ cædämaï inte ongöninque ææmä cæte becäimpa, änewëminipa. Ayæ, Ìi apäicä iñonte adobaï, iintedæ iñonte adobaï, iïnepo iñonte adobaï, Wængongui beyæ, ante mönö cædämaï inte ææmä cæte becäimpa, ante önonque pönï ante cæminipa töö. ¹¹ Ìninque, Minitö ëñëñämaï inte mini wæquinque cæminipa, ante adinque botö minitö beyæ ante guiñente wæbopa. Botö pönö nanguï cæbo incæte edæ önonque wabänö cægaboimpa, ante wæbopa.

¹² Botö tönïñamini ëñëedäni. Botö wëenëñedë minitö bai Möitee wodi nänö wææ angainö në cæbo bai inte wæbo aminitawo. Wæætë botö në wææ angaingä ingante idæwaa ëñente cædinque abæ tawænte gobo bai minitö adobaï cæmini waa tobaïmopa. Minitö dicæ botö imote wënæ wënæ cæminitawogaa. ¹³ Wëenëñedë wënæ wënæ mänimo inte botö mänömaï beyæ minitö weca pöninque mönö Codito ingantedö ante watapæ apænedinque mä apænebo ëñëminitapa. ¹⁴ Ìninque mänömaï wënæ wënæ bate pömo ate wæðimini incæte minitö guiñëñate wædämaï inte towæ tänongadämaï iminitapa. Wæætë edæ botö imote adinque minitö, Wængongui anquedo ingampa, ante pönente bai cædinque watapæ todinque, Pöe, äminitapa. Ayæ edæ, Itota Codito ingampa, ante pönente bai cædinque, Pöe, äminitapa. ¹⁵ Minitö mäniñedë watapæ

mīni todinō bai ñowo guiquēnē quimæ todāmaī imīnii. Mīnitō māniñedē edæ eyepæ inte bai nāmā awinca o togæmōninque botō imo pōnō mīne tīmoncædōmīnīmpa, ante pōnēninque apænebopa.

¹⁶ Iñæmpa mīnitō imīnite nāwangā apænebo beyænque mīnitō ñowo wæætē botō imote piinte bamīnitawo. ¹⁷ Wadāni iñōmō, Mōnitō gāmænō ponte eññedāni, ante nanguī cædāni iñōmō mīnitō imīnite wēnæ wēnæ cæcæte ante ānewēnānīpa. Tōmēnāni iñōmō, Pabodoidi inānite eññēnāmaī inte mīnitō wæætē mōnitō tōnō godongāmæ cædinque mōnitō cæinēnonque ante āmōni eññēninque cæcæmīnīmpa, ante babæ cædānīpa.

¹⁸ Wacā nānō cæinēnō ante godongāmæ cæmīni cōwē waa imaimpa. Nāwangā impa. Incæte tōmengā nānō waa cæquēnēnonque ante cæcā adinque mīnitō, Mānīnonque edæ cæcæimpa, ante nanguī cæquēnēmīni imīnīpa. Ayæ edæ botō mīnitō weca quēwēmoyedē cæmīni bai mīnitō botō dæ āmo iñedē cōwē adobai cæmīni waa imaimpa. ¹⁹ Botō wēmīni eññedāni. Yædēmadā inte nantate wædā bai botō iñōmō wæætē nantate wædinque edæ, Mīnitō mīmōnē Codito ingante ædæmō entawencæmīnīmpa, ante nanguī pōnī cædinque wæbopa. ²⁰ Edæ, Mīnitō æbāmē cæmīnii, ante eññēnāmaī imo inte botō mīnitō weca pōninque wīī gobæ tedete botō ānō bai tededinque wæætē wadō bai tedecæte ante pōinente nanguī wæbopa.

Tada wodi tōnō tōmēnā inante nē cægaingā Agada

²¹ Mīnitō, Mōitee wodi nānō wææ angainō ante mōnō eññēngæimpa, ante nē āmīni inte apænēmīni eññēmoedāni. Mīnitō wææ ante tōmengā nānō yewæmongainta incæ adāmaī inte eññēnāmaī imīnitawo. ²² Iīmaī ante yewæmongatīmpa. Abadāo wodi iñōmō wēñæna onguīñæna mēnaa inate tapæigacāimpa. Adocanque guiquēnē nānōogængā beyænque nē cæte quēwengā

wēñængä iñongä wacä guiquënë näwä nänöogængä wēñængä ingacäimpa. ²³ Nē cæte quēwengä wēñængä guiquënë cōwē mōnō ēñadō bai adobai önonque ēñagacäimpa. Näwä nänöogængä wēñængä guiquënë Wængongui, Cōwē pōnōmo æncæbiimpa, ante nänō äñinō beyænque ēñagacäimpa.

²⁴ Wængongui iñömō, Botō pōnō cæbo ate mīnitō Ao ämīni iñinque mōnō godongämæ waa cæcæiimpa, ante mempoga apænecäiimpa. Ìninque, Wængongui mēnea nänō apænecäinō æbänō ìnei, ante ēñencæte ante mōnō mänīna onquiyæna ìnate adinque pōnengæiimpa. Wængongui iñömō adopoque apænecæte ante Tīnaiquidi wæænte ongōninque wææ angacäimpa. Mänīneque tōmengä nänō wææ angäineque ante nē ēñente cædäni iñömō Agada wodi wēnāni mänīne beyænque nē cæte quēwēnāni bai nāni baquinque ēñadänipa. ²⁵ Mäningä Agada tōmengä nāni wencabo iñömō wacä ingante nē cædönāni inte cæningä ñä cæyænte bai inte wægadänipa. Ìninque Adabiabæ ongonquidi Tīnaiquidi ongōninque Wængongui wææ angä ate mōnō iñömō Agada bai wacä ingante nē cæmō bagamöimpa. Edæ Agada wodi nāni wencabo wacä beyænque nē cæte quēwēnāni inte nāni wægäinō bai ñōwo Eedotadēē quēwēnāni adobai wacä beyænque nē cæte quēwēnāni bai iñönāni inte wæwente quēwēnānipa. ²⁶ Eedotadēē ingui-poga ongōñömō bai mōnō öönædē æite Eedotadēē bai iñömō ongongæiimpa. Mänīñömō Eedotadēē nāni äñömō mōnō badä Tada wodi bai impa. Tada iñömō wīi wacä ingante nē cæcä bai iñönante mōnō tōmēnä wēmō bai imompa. ²⁷ Edæ iīmai ante Wængongui beyæ yewæmongatimpa,

“Bitō owæntabi ēñēmi. Wēñæ mänāmai iñimi inte bitō, Ìncayæ ate mancæboimpa, ante watapæ tocæbi-impä.

Bitö wēñæ nantadāmaī inimi inte, Botö iincayæ ate to-
quinque impa, ante yedæ ancæbiimpa.

Edæ nänöogængä ěmō cæte gocä ate adocanque inte
wēñæ mänāmaī iñongante,

Wængonguī, Botö pönömo æncæbiimpa, angä ěñengä
inte owæmpocä iñömō godōmenque nanguī
wēñænāni inānite māñongä nänöogængä ěcä
guiquënë wēñænāni wædænque mancæcäimpa,”
ante yewæmongatimpa.

²⁸ Botö tönīñamīni, ěñeedāni. Wængonguī, Bitö
wēñængä cōwē pönömo æncæbiimpa, ante nänö an-
gainö beyænque Itæca wodi ěñagacäimpa. Wængonguī,
Cōwē cæcæboimpa, ante mīnitö imīnite adobaī angä
beyænque mīnitö mempoga ěñadinque tōmengä wēmīni
bagamīnimpa. ²⁹ Māñīñedē iñömō Wængonguī Ōñowoca
beyænque ěñacä iñongante Itæca ingante ōnonque nē
ěñagaingä Itimædo guiquënë piinte cægacäimpa. Mänö-
maī nänö piinte cægaī baī inguipogaque quēwēnāni Wæn-
gonguī wēnāni inānite ñōwo adobaī cædānīpa. ³⁰ Īnīnque
Wængonguī æbānō angä ěñente yewæmongadānīi. Īimāi
impa. “Nāwā nänöogængä wēñængä mæmpocä ěadin-
coo æñongä nänöogængä beyænque cæte nē quēwengä
wēñængä wæætē ænāmaī incæcäimpa. Īnīnque nē cæte
quēwengä nāna wencaya īnate mōnō wido cæcäimpa.”
Ante yewæmongatimpa. ³¹ Īnīnque botö tönīñamīni
ěñeedāni. Mōnō iñömō nāwā nänöogænā wēñæmō
baī iñömō inte mōnō nänöogænā beyænque nē cæte
quēwengä wēñæmō baī wīi iñömō imōmpa, ante āmo
ěñeedāni.

5

Abæ tawænte baī mōnō quēwēnō ante

¹ Mönö iine Möitee wodi nänö wææ angainö ante eñente në cæmö inte ñä cæyænte bai wæyömonte Codito, Abæ tawænte bai inte quëwencæmïnimpa, ante pönö ö ænte ñimpo cæcä beyænque mönö abæ tawænte gote bai ee quëwëmö imompa. Ìinque mïnitö iñömö në abæ tawænte gogaïmïni inte tæï ongöningue edæ wæætë mänine beyænque ñä cæyænte bai badämaï ïedäni.

² Ìñänäni, botö Pabodobo apænebo eñenguënë quëwëmïni. Mïnitö, Mönö ëö togæïmö inte quëwengæïmpa, ante cæmïni ïinque ædö cæte Codito ængä beyænque quëwenguënëmïni. Ìñæmpa mänömaï cæmïni ïinque Codito mïnitö beyæ ædö cæte pönö cæquingää. ³ Bitö, Botö ëö togæïmo inte quëwencæboimpa, ante cæbitawo. Edæ botö bitö ïmite iïmaï ante apænebo eñëe. Bitö quëwencæte ante cædinque ëö togæïmi babi ïinque Möitee wodi nänö wææ angainö tömänö ante bitö eñente cæte quëwenguënëmi babaimipa töö. ⁴ Pancamïniya, Nö cæmö mönö baquinque Möitee wodi nänö wææ angainö ante eñente cæcæïmpa, ante ämïnitawo. Ìñæmpa mänömaï ante në ämïni inte mïnitö mönö Codito ingante do pango cæte bai cæmïnipa töö. Edæ pango cæte nänënë goyöminite tömengä ædö cæte pönö waadete cæquingää. ⁵ Mönitö guiquënë, Wængongui ayongä mönö në nö entawëmö bacæmöimpa, ante nangui pöni äïinente wänö cöñömönite Wængongui Önöwoca pönö apæncä eñëninque mönitö, Mönö në nö entawëmö badinque watapæ bacæïmpa, ante wede pönëmönipa. ⁶ Edæ Codito Itota nempo quëwëninque ëö togæïmö imö incæ bagæmö imö incæ tömämö adobaï önömonque inömö imompa. Wæætë edæ Codito ingante wede pönëninque në waadete pönëmö iñömö mäninö mönö pönënö beyænque waa pöni entawëmompa.

⁷ Minitö guiquënë wëenëñedë godongämæ pogodo gote bai nanguï cædinque waa cæminitapa. Edæ ñowo guiquënë minitö waa pönï pogodo gote bai cæyömini æcämë wææ äna ëñëñimïni inte wæætë Wængonguï nõ ante nänö apænegainö ante ëñëñämaï cæminitawo.

⁸ Wængonguï minitö iminite në aa pegaingä inte tö-mengä iñömö edæ, Ëñëñämaï cæädäni, ante dicæ wææ angantawogaa. ⁹ Edæ, “Yedæ æmpocæïmpa, ante cædinque guiyä pönï da wente ate päö cæquïmo tömäo guipæñö päö yedæ æmpopa,” ante pönëninque iïmaï ante ëñengæïmpa. Adocanque wapiticæ wææ angä ëñëninque nanguï inäni wæætë oda cæte wæcædänimpa. ¹⁰ Mönö Awënë nempo mönö quëwencabo imompa, ante pönëninque botö, Minitö botö pönëñö bai pönëminï inte wïi wapiticæ ante pönenguïminï iminipa, ante pönëmopa. Wæætë edæ æcämenque minitö iminite wapiticæ ante wææ angää, ante adinque Wængonguï në apænte angä ingante cöwë godö pangä wæcæcäimpa.

¹¹ Botö tönïñamïni ëñëedäni. Botö Itota awäa wængacäimpa, ante apænebo ëñëninque, Ëö togæïminï baedäni, ante në änäni iñömö botö imote cöwë piïninque pänäni wæbo aedäni. Incæte botö tömënäni nani änö bai, Ëö togæïminï baedäni, ante ämo bai tömënäni botö imote wïi bæi ongöninque pancædönänimpa. Edæ mänömainö ämo bai tömënäni wæætë pïñämaï inäni inte, Pabodo Itota nänö wængaiwæ ante apænecä awædö, ante tee tëwate bai oda cædämaï incædönänimpa. ¹² Minitö iminite në wapiticæ ante wææ änäni iñömö nämä wido togænte bai cædinque nämä ta ñænte Codito ingante në pönëminï weca pönämaï inäni inte waa imaimpa, ante awædö.

¹³ Minitö botö tönïñamïni abæ tawænte gote quëwencæminimpa, ante mönö Awënë minitö iminite apænte aa pegacäimpa. Incæte minitö, Abæ tawænte

godimöni inte inguipogaque möni cæinënö ante godömenque cæcæminimpa, ante cædämaï iedäni. Wæætë edæ wadäni inänite godö waadete pönëninque tömënäni beyæ ante cæedäni. ¹⁴ Edæ Itota, “Nämä bitö waadete pönënö bai pönëninque bitö wacä ingante adobai edæ waadete pönencæbiimpa,” angacäimpa. Ìine adodeque ëñente cæmö ininque Wængongui nänö wææ angainö incæ tömänö ante do nê cæmö edæ babaïmompä. ¹⁵ Edæ babæidi bai näëmæ pocænte bai cædinque näëmæ gäwæï cænte bai cæmini bai minitö näëmæ wido cædinque wantæ biquënëmïnidö angüenë, ante apa quëwëmïni.

Mönö Wængongui Önöwoca nempo quëwengæimpa, ante

¹⁶ Nöwo ämo ëñeedäni. Wængongui Önöwoca ëwocadinque quëwëedäni. Mänömaï quëwëninque minitö inguipogaque mini cæinëwënö ante wïi ëñëninque nämä beyænque ante cædämaï inguïmïni imïnipä. ¹⁷ Edæ inguipogaque mönö cæinëwënö ante adinque Wængongui Önöwoca iñömö edæ Baa angampa. Ayæ wæætë æcänö inguipogaque mönö cæinëwënö ante cæte quëwëna tömengä Wængongui Önöwoca ingante näëmæ Baa angampa. Ìininque mönö inguipogaque cæinëwënö ante wæyömö Wængongui Önöwoca guiquënë, Wadö cæedäni, angampa. Mänömaï beyæ minitö mimönë wæatedö wæætë ante bai entawëmïni inte minitö nämä mini änö ante ædö cæte cæquïmïni. ¹⁸ Incæte minitö imïnite Wængongui Önöwoca nöinö töö æmænte mäocä gomïni inte minitö Möitee wodi nänö wææ angainö ante do abæ tawænte gomïni imïnipä.

¹⁹ Inguipogaque mönö cæinëwënö ante ëñëninque nê cædäni iñömö æbänö cædänii, ante edonque abaimpä.

Edæ iīmaī impa. Tömēnāni nānōogängä ināmaī iīnongante do godō guēa towēnānipa. Wentamō pōnēwēnīnque cädānipa. Ōnonque guiñēñadāmaī inte nāmā baonque pōnēwēnīnque towēnānipa. ²⁰ Wængonguīdi inānipa, ante badōnīnque ædæ wæænte waa adānipa. Idō bai yewānīnque ōnonque tedewēnānipa. Piinte quēwēnānipa. Tiyānō tiyæ tedewēnānipa. Wacä godōmenque ängä ate wædinque piinte awēnānipa. Ænguī bawēnānipa. Nāmā waa tobote, ante ānewēnānipa. Wæætedō wæætē ānīnque nāwæ godānipa. Wadō ante nāni cabo wadō ante nāni cabo badīnque wæætedō wæætē cädānipa. ²¹ Wacä gomonga ängä ingante godō piinte adānipa. Tī nāmæ nanguī bedīnque dowænte badānipa. Ayæ nanguī pōnī godōmenque bedīnque nanguī pōnī cæinīnque guiñēñadāmaī inte towēnānipa. Ayæ godōmenque quīēmē bai nē cæināni inānipa. Mānōmaī cæte quēwēnāni iīnōmō Wængonguī Awēnē Odeye nempo ædō cæte edæ guīquīnānīi, ante do botō ānīnō bai nōwo wæætē āmo ēñēedāni.

²² Wængonguī Ōnōwoca ingante ēñente nē cæmō guīquēnē mōnō waincawæ incate bai iīmaī cæmōmpa. Waadete pōnēmōmpa. Watapæ tomōmpa. Gänē entawente pōnēmōmpa. Ee cæte piināmaī imōmpa. Waadete cæmōmpa. Wadāni beyæ ante waa pōnī cæmōmpa. Wæntædāmaī inte cōwē cæmōmpa. ²³ Gänē pōnēnīnque ædæmō cæmōmpa. Nāmā wææ ānīnque nō cæmō imōmpa. Wængonguī Ōnōwoca ingante ēñēnīnque mānōmaī cæmō adīnque Wængonguī mōnō cædōnō ante wææ ānāmaī ingampa. ²⁴ Mōnō Codito quīmō inōmō inte mōnō baō tōmengä tōnō awænēmæ tīmpote bai wængaimō inīnque inguīpogaque mōnō cæinēwengāinō adobai awæ tīmpote bai iīnōnte mōnō abæ tawænte bai godīmo inte baonque ante mōnō cæinēwēnō ante

ēñēnāmaï inte cæmompā. ²⁵ Edæ Wængongui Öñowoca ængä beyænque quëwëmö inte mönö tömengä Öñowoca tönö guëa godongämæ cægonte bai quëwengæïmpā. ²⁶ Mänömaï quëwëninque mönö nämä waa adāmaï ingæïmpā. Edæ wacä tönö guëa wæætedö wææte änāmaï ingæïmpā. Wacä gomonga ængä ingante mönö godö piinte adāmaï ingæïmpā.

6

Mönö wacä ingä wacä ingä iñacabo cæcæïmpā, ante

¹ Botö tönñamini ēñeedäni. Wacä ēñēnāmaï cæd-
inque oda cæte wæcantawo. Ìninque mīnitö Wængongui Öñowoca ingante mīni ewocacabo iñömö, Män-
ingä nē oda cædingä inte Wængongui taadonque adodö
pö gocæcäïmpā, ante cædinque tömengä ingante ædæmö
cæedäni. Mänömaï cædinque nē apæ necä guiquënë,
Botö adobai ēñēnāmaï cæinente wii bacæboïmpā, ante
pönente wædinque nämä wææ cæedäni. ² Wacä teëmente
mongænte bai entawengä ate wædinque mīnitö mönö
Codito nänö, Ìimaï cæedäni, angainö ēñente cædinque
tömengä nänö mongæncoo iñacabo mongænte bai cæd-
inque waa cæedäni.

³ Æcänö öñonganque ìna inte, Botö ñænæmo ìnömo
ïmopa, ante pönëna, tömengä iñömö nämä babæ apænete
bai oda cæte pönengampa. ⁴ Ìninque adocanque nämä
nänö cæinö cöwä adinque adocanque nämä nänö cæinö
cöwä adinque tömämīni, Tömëmo æbänö cæboo, ante
nämä apænte anguënëmīni ìmīnīpa. Mänömaï cæd-
inque wacä nänö cæinö adāmaï inte waocä nämä nänö
cæinonque cöwä adinque apænte äninque, Tömëmo nö
cæbo ìmopa, ante adinque tobaingampa. ⁵ Edæ ado-
canque nämä nänö cæquënënö ante teëmente mongænte
bai cædinque adocanque nämä nänö cæquënënö ante

teëmente mongænte bai cædinque tømämïni eyepæ cæbaiminipa.

⁶ Ayæ Wængongui nänö apænedö ante wacä apæneçä ëñëninque në ëñengä iñömö tømengä mäincoo panca-cooga waincooga æninque në apæneçä ingante eyepæ pædæ godongä æncæcäimpa.

⁷ Tömëmö tä bocate pæte incayö waocä wäänä adomö bai tä pete ængampa. Mänömaï ingäimpa, ante në angaingä inte Wængongui iñæmpa oda cæcampa diyæ waocä wamö ænguingää. Ìninque, Waocä æbänö cæcää, ante adinque Wængongui pönö cæcä ate waocä nänö cægai bai adobai ænte wæcæcäimpa. Ämo ëñëninque mïnitö wïi wacä wapiticæ nänö apænedö beyæ oda cæquënëmïnidö anguënë. ⁸ Edæ minte pædimö bai tä pete ængä bai cædinque ïmæcaque ante nämä pönente në cæcä guiquënë adobai ïmæcaque nänö ñömænguinque æncæcäimpa. Wæætë Wængongui Önöwocaque ante pönëninque në cæcä guiquënë Wængongui Önöwoca pönö cæcä beyænque tømengä nänö cöwë wænämaï quëwenguinque æncæcäimpa. ⁹ Ìninque mönö wæntæye badämaï inte wadäni beyæ godömenque waa cæcäimpa. Ñimpo cædämaï imö ïninque edæ Wængongui, Ìiñedë æncæmïnimpa, ante nänö angaiñedë iinque bayonte mäniñedë mönö edæ tä pete bai eyepæ pöni æmaïmompä. ¹⁰ Mänömaï beyæ mönö eyepæ imö iñedë tømänäni ïnänite mönö waa cæcäimpa. Ayæ wadäni në wede pönënanï iñönänite mönö, Adomö imompä, ante pönëninque tømënanï ïnänite godömenque nanguï cædinque waa cæcäimpa.

Waa quëwencæmïnimpa, ante

¹¹ Botö önompoca yewæmöninque tømëmo ñænämömo yewæmömoï aedäni. ¹² Codito mönö beyæ awäa wængacäimpa, ante në pönënanï incæ pancadäniya,

Mänine ante ëñëninque oodeoidi piinäni wæcæ wæ, ante nämä wæcæ cæcæte ante cædänipa. Ìninque tõmënäni, Ëö togænte cæmõni ïninque oodeoidi wæætë mõnitõ ïmõnite waa acædänimpa, ante cædinque mīnitõ ïmīnite, Ëö togæimīni bacæmīnimpa, änänipa. ¹³ Nē ëö togæināni incæ edæ Wængongui nänõ wæcæ angainõ ante dicæ ëñente cædäniyaa. Incæte tõmënäni, Mõnitõ änõ bai mīnitõ do ëö togæimīni bamīni ate wadāni mõnitõ ïmõnite waa acædänimpa, ante cædinque mīnitõ ïmīnite, Ëö togæimīni baedāni, ante cædänipa.

¹⁴ Botõ guiquënë quiëmenque ante, Waa aedāni, ante dicæ ämogaa. Ìñæmpa ïmæcaque ante botõ cæinëmāmo ante botõ, Codito nänõ wængaiwāa tente bai wæinëmāmo impa, ante bai cædinque edæ mänimāmo ante æmæwo wido cætabopa. Ayæ tõmëmo adobaï Codito tönõ aanque bai awāa wænte bai ingaimo inte edæ ïmæcaque botõ cæinënõ ante cædāmaï ïnõmo ïmopa. Ìninque, Mönõ Awënë Itota Codito awāa wæninque mõnõ beyæ waa pönī pönõ cægacäimpa, ante pönente wædinque botõ mäniwænque tõmengä nänõ wængaiwænque ante waa ate apænedinque edæ wade ante cöwë waa ate tededämaï incæboimpa, ämopa. ¹⁵ Ìninque ëö togæimõ incæ bagäamõ incæ õnonque pönī edæ impa. Edæ Itota Codito badongä beyænque mõnõ mīimõ quëwëmompā. ¹⁶ Mänõmainõ ante pönente cæmīni ïñõmīnite Wængongui pönõ waadete piyænë cæcä adinque mīnitõ gänë pönente waa cæcæmīnimpa. Idægoidi ïmīnipa, ante Wængongui nē nänõ angaimīni incæ mīnitõ mänõmaï cæte quëwencæmīnimpa.

¹⁷ Botõ Itota beyæ ante cæyõmõ wadāni pänāni wædimõ inte botõ do baonga ämogate ee ëñabo ïñõmote ñõwo iincayæ ate mīnitõ tõmämīni edæ ee amīni quëwëmoedāni. ¹⁸ Botõ tönīñamīni waa quëwencæmīn-

impa, ämopa. Mönö Awënë Itota Codito pönö waadete apæneçä ëñëninque mînitö mîmönë adobai waadete entawencæmînimpa. Mäninque ante yewämömopa, ante Amëë ämopa.

Wængongui nänö Apænegainö
New Testament in Waorani (EC:auc:Waorani)

copyright © 2009 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Waorani

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Waorani [auc], Ecuador

Copyright Information

© 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Waorani

© 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

